

Aan Provinciale Staten van de provincie Flevoland

<i>Datum</i>	<i>Bijlage</i>	<i>Uw kenmerk</i>	<i>Ons kenmerk</i>
11 oktober 2016	1		2016/AH/118

Onderwerp
1^e Begrotingswijziging 2016

Geachte leden van Provinciale Staten,

Bijgaand vindt u ter attentie van de Provinciale Staten de vastgestelde 1^e Begrotingswijziging 2016 van de Randstedelijke Rekenkamer.

Op 14 juni 2016 hebben wij de 1^e Begrotingswijziging 2016 voor een zienswijze aangeboden aan de Provinciale Staten. De Provinciale Staten van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht hebben geen zienswijzen ingediend. PS Flevoland gaf aan dat de financiële consequenties voortvloeiend uit de 1e begrotingswijziging beperkt zijn en de licht verhoogde bijdrage past binnen de meerjarige begroting van Flevoland. PS van Noord-Holland reageerden instemmend. De Provinciale Staten van Zuid-Holland hebben in hoofdlijnen als zienswijze aangegeven dat in deze eerste begrotingswijziging de programmering en de financiën, conform de met de Programmaraad gemaakte afspraken, zijn geactualiseerd en uitgewerkt.

In verband met bovenstaande is de 1^e Begrotingswijziging op 11 oktober 2016 ongewijzigd vastgesteld.

Met vriendelijke groet,

dr. ir. Ans Hoenderdos-Metselaar MBA
bestuurder/directeur
Randstedelijke Rekenkamer

1e begrotingswijziging 2016

Randstedelijke Rekenkamer | oktober 2016

| Inhoudsopgave |

INHOUDSOPGAVE 	2
SAMENVATTING VAN WIJZIGINGEN 	3
1 BELEIDSBEGROTING	5
1.1 PROGRAMMAPLAN/ONDERZOEKSPROGRAMMA	5
1.2 PARAGRAFEN	11
1.2.1 Weerstandsvermogen	11
1.2.2 Financiering	11
1.2.3 Bedrijfsvoering	12
2 FINANCIËLE BEGROTING	14
COLOFON 	19

| Samenvatting van wijzigingen |

Aanleiding

Op 8 oktober 2015 vond de tweede bijeenkomst plaats van de Programmaraad in deze statenperiode. Op dat moment was de Rekenkamer gestart met drie provincievergelijkende onderzoeken: Geluidhinder, Besluit risico's zware ongevallen en Informatieveiligheid. De leden van de Programmaraad werd gevraagd de onderzoeksonderwerpen voor de tweede helft 2016/begin 2017 te prioriteren. De Rekenkamer heeft vervolgens besloten de onderwerpen Natuurcompensatie en Onderhoud wegen op te pakken. Daarnaast is er in 2016 ruimte voor nog nader uit te werken onderzoek (Stiltegebieden, Spaarnwoude en Waddenfonds). Op 12 mei 2016 is dit in de derde bijeenkomst van de Programmaraad toegelicht. In deze begrotingswijziging wordt aangegeven hoe de lopende en nieuwe onderzoeken in het totale onderzoeksprogramma van 2016 zijn opgenomen.

Om voor u in één oogopslag duidelijk te maken wat de wijzigingen zijn ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2016, hebben wij hieronder een samenvatting opgenomen.

Wijzigingen t.o.v. oorspronkelijke begroting 2016

Beleidsbegroting

In het onderzoeksprogramma zijn de volgende onderzoeken opgenomen:

- I. Geluidhinder: De Rekenkamer is in het derde kwartaal van 2015 gestart met een vooronderzoek naar geluidhinder. Op basis van het vooronderzoek is besloten om onderzoek te doen naar geluidhinder veroorzaakt door verkeer op provinciale wegen. Conform planning is het onderzoek in mei 2016 gepubliceerd.
- II. Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO): De Rekenkamer is in het derde kwartaal van 2015 ook gestart met een vooronderzoek naar de rol van de provincies bij de uitvoering van het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo). Op basis van het vooronderzoek is besloten om onderzoek te doen naar het opdrachtgeverschap van de provincies bij de uitvoering van het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO). Conform planning is het onderzoek in mei 2016 gepubliceerd.
- III. Informatieveiligheid: Provincies zijn voor de uitvoering van hun primaire taken steeds meer afhankelijk van informatiesystemen en informatiestromen. Digitale veiligheid neemt een steeds belangrijker positie in. Het doel van dit onderzoek is om inzichtelijk te maken of de informatieveiligheid van de provincie voldoende is geborgd. Het onderzoek zal iets later dan oorspronkelijk gepland worden gepubliceerd in juli 2016.
- IV. (Vervolgonderzoek) Onderhoud kunstwerken/wegen: De Rekenkamer is in het tweede kwartaal van 2016 gestart met een vooronderzoek op het gebied van onderhoud kunstwerken en wegen. Het beoogde onderzoek is gedeeltelijk een doorwerkingsonderzoek van het onderzoek *Onderhoud onderbouwd* uit 2009 naar het beheer en onderhoud van civiele kunstwerken. In dit vervolgonderzoek willen we nagaan in hoeverre de aanbevelingen uit 2009 op zowel het gebied van kunstwerken als wegen zijn opgepakt. Daarnaast zullen nieuwe inzichten van assetmanagement worden betrokken bij het onderzoek. Op basis van het vooronderzoek zal de focus van het onderzoek worden bepaald.
- V. Natuurcompensatie: De Rekenkamer is in het tweede kwartaal van 2016 gestart met een vooronderzoek naar de rol van de provincie bij natuurcompensatie. Op basis van het vooronderzoek zal de richting van het onderzoek worden bepaald.

VI. Diverse kleine onderzoeken:

- **Stiltegebieden:** In de onderzoeksopzet van Geluidhinder provinciale wegen is opgenomen dat de PS nog nader geïnformeerd zullen worden over Stiltegebieden. Naar Stiltegebieden zal een beknopt onderzoek worden uitgevoerd, waarover in het derde kwartaal van 2016 gerapporteerd zal worden.
- **Spaarnwoude:** In de tweede bijeenkomst van de Programmaraad op 8 oktober 2015 hebben de Noord-Hollandse leden belangstelling getoond voor een onderzoek naar het Recreatieschap Spaarnwoude. De Randstedelijke Rekenkamer voert overleg met de andere rekenkamer(commissie)s van de gemeenten, die deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling van dit recreatieschap over de mogelijkheden tot een gezamenlijk onderzoek.
- **Waddenfonds:** De Noordelijke Rekenkamer is van plan om in de tweede helft van 2016 een (vervolg)onderzoek te doen naar het Waddenfonds. De Randstedelijke Rekenkamer heeft in overweging om op een nader te bepalen wijze met de Noordelijke Rekenkamer samen te werken in dit onderzoek.

VII. Verkenningen: Door structureel aandacht te besteden aan de verschillende beleidsvelden en oriëntatie op nieuwe onderzoeksonderwerpen wil de Rekenkamer zorg dragen voor een goede aansluiting op de behoeften van de provincies en de actualiteit.

Financiële begroting

De verdeling van de lasten is aangepast aan de meest recente ramingen. De vaste personeelslasten zijn neerwaarts bijgesteld vanwege zwangerschapsverlof, ouderschapsverlof en een medewerker die uit dienst is getreden. Vanwege deze (tijdelijke) capaciteitsruimte is gestart met de werving van twee nieuwe tijdelijke medewerkers en heeft een medewerker die in tijdelijke dienst was een vast contract aangeboden gekregen.

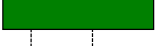
In 2016 worden geen rentebaten meer verwacht. Tijdelijke overtollige middelen kunnen conform de Financiële beleids- en beheersverordening en het Treasurystatuut op een spaarrekening worden gezet indien de verwachte meeropbrengst hoger is dan het in het statuut opgenomen drempelbedrag. Het drempelbedrag van € 4.000 zal in 2016 waarschijnlijk niet behaald kunnen worden, waardoor we geen middelen uitzetten en geen gebruik meer maken van de spaarrekening. De bijdragen van de provincies gaan hierdoor iets omhoog.

| 1 | Beleidsbegroting

1.1 Programmaplan/onderzoeksprogramma

De Randstedelijke Rekenkamer wil met het uitvoeren van haar onderzoeksprogramma het functioneren van het provinciaal bestuur verbeteren. Voorafgaand aan de vaststelling van het onderzoeksprogramma laat de Rekenkamer zich adviseren door de Programmaraad. Deze bestaat uit leden van Provinciale Staten van de vier provincies. De Programmaraad heeft op 16 juni 2015 en 8 oktober 2015 de Rekenkamer geadviseerd over haar onderzoeksprogramma voor 2016.

Schematisch ziet het onderzoeksprogramma er als volgt uit:

Onderzoek	Kwartaal				Toelichting
	I	II	III	IV	
I. Geluidhinder					provincievergelijkend, gepubliceerd 17 mei
II. Brzo					provincievergelijkend, gepubliceerd 19 mei
III. Informatieveiligheid					provincievergelijkend, publicatie eind juli
IV. Onderhoud wegen					provincievergelijkend
V. Natuurcompensatie					provincievergelijkend
VI. Nog nader te bepalen					Stiltegebieden, Spaarnwoude, Waddenfonds
VII. Verkenningen					doorlopend / diverse onderwerpen

De onderzoeken, die de Rekenkamer in 2016 doet, worden hierna kort gepresenteerd. Per onderzoek wordt aangegeven: "Wat is de aanleiding?", "Wat willen we bereiken?", "Wat gaan we daarvoor doen?" en "Wat mag het kosten?".

I. Geluidhinder(Flevoland, Noord-Holland, Utrecht, Zuid-Holland)

Wat is de aanleiding?

Ongewenst geluid, bijvoorbeeld veroorzaakt door voorbijrijdende auto's, horeca, burens of overvliegende vliegtuigen, kan als hinderlijk worden ervaren. Dergelijk lawaai kan leiden tot irritatie, stress en slapeloosheid wat nadelige effecten heeft op de gezondheid en het welzijn van mensen.

De provincie heeft belangrijke verantwoordelijkheden op het gebied van geluid. Daarin ziet zij zichzelf geconfronteerd met een complexe afweging: enerzijds wil de provincie graag volop ruimte bieden aan tal van (geluidproducerende) activiteiten, bijvoorbeeld ter stimulering van de economie of de mobiliteit, anderzijds wil de provincie ook een goede leefomgeving realiseren waarin burgers gezond en zonder geluidhinder kunnen wonen en werken. Bij deze overweging moet rekening worden gehouden met de mogelijke inzet van kostbare geluidreducerende maatregelen, zoals geluidschermen. Dankzij het gebruik van geavanceerde technologieën voor onder andere het berekenen van geluid kan deze afweging steeds meer geobjectiveerd plaatsvinden.

De rol van de provincie bij dit onderwerp, alsmede het maatschappelijke belang, zijn belangrijke redenen voor de Randstedelijke Rekenkamer geweest, om het thema geluidhinder te willen onderzoeken. Bovendien staat in de nabije toekomst een ingrijpende wetswijziging op het gebied van geluidhinder gepland, waarvoor het belangrijk is dat de provincie zich nu al goed voorbereidt. De Programmaraad van de Randstedelijke Rekenkamer heeft op 16 juni 2015 positief geadviseerd om het onderwerp geluidhinder te onderzoeken.

Wat willen we bereiken?

Het doel van dit onderzoek is om inzicht te bieden in zowel het beleid als de uitvoering als het gaat om het beperken van geluidhinder dat wordt veroorzaakt door verkeer op provinciale wegen. De focus voor dit onderzoek ligt op het autonome beleid op het gebied van geluidhinder zoals opgenomen in de "Actieplannen". Daarnaast is onderzocht hoe de provincie zich voorbereidt op de wetswijziging die wordt aangeduid met de term "Swung-2". Met Swung-2 zullen voor alle provinciale wegen geluidproductieplafonds (GPP's) worden ingevoerd. De vaststelling van deze geluidproductieplafonds vraagt een goede voorbereiding van de provincies.

Wat gaan we daarvoor doen?

De onderzoeksopzet is 8 oktober 2015 aangeboden aan PS. Vervolgens is het onderzoek uitgevoerd waarbij diverse interviews zijn gehouden en documenten zijn bestudeerd. Dit heeft geresulteerd in een Nota van Bevindingen die in februari 2016 is voorgelegd voor feitelijk wederhoor. Na de fase van feitelijk en bestuurlijk wederhoor is het rapport op 17 mei 2016 gepubliceerd. De behandelingen in de Statencommissies vinden in alle vier de provincies voor het zomerreces plaats.

Wat mag het kosten?

De kosten voor het onderzoek bedragen circa € 148.800 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

II. Besluit risico's zware ongevallen (Brzo) (Flevoland, Noord-Holland, Utrecht, Zuid-Holland)

Wat is de aanleiding?

Het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo) heeft als doel het voorkomen en beheersen van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn. Het Brzo stelt hiertoe eisen aan de meest risicovolle bedrijven in Nederland. In Nederland zijn zes Brzo-omgevingsdiensten aangewezen met specifieke deskundigheid voor het uitvoeren van taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (de zogeheten VTH-taken) voor deze majeure risicobedrijven. GS blijven als bevoegd gezag bestuurlijk eindverantwoordelijk en zijn opdrachtgever van de Brzo-omgevingsdiensten. De provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht hebben de uitvoering van deze VTH-taken ondergebracht bij de omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en de provincie Zuid-Holland bij de DCMR. De Programmaraad van de Randstedelijke Rekenkamer heeft op 16 juni 2015 positief geadviseerd om een onderzoek naar het opdrachtgeverschap van de Brzo-omgevingsdiensten uit te voeren.

Wat willen we bereiken?

Het doel van het onderzoek is inzicht bieden in de wijze waarop de provincies hun rol invullen als opdrachtgever van de Brzo-omgevingsdiensten voor het uitvoeren van de VTH-taken bij majeure risicobedrijven en voorstellen doen voor het verbeteren van het provinciale opdrachtgeverschap. Daarnaast willen we met dit onderzoek inzicht bieden in de uitvoering van de VTH-taken bij majeure risicobedrijven door de Brzo-omgevingsdiensten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Op basis van een vooronderzoek is de onderzoeksopzet opgesteld, die op 8 oktober 2015 naar PS is gestuurd. In de opzet zijn zeven onderzoeksvragen opgenomen die betrekking hebben op het opdrachtgeverschap van de provincie en op de uitvoering van de VTH-taken bij majeure risicobedrijven. Voor het beantwoorden van deze vragen hebben we dossierstudie gedaan en gesprekken gevoerd met medewerkers van de vier provincies, medewerkers van de omgevingsdiensten DCMR, OD NZKG en OZHZ, vertegenwoordigers van acht majeure risicobedrijven, een juridisch expert en twee externe veiligheidsexperts. Dit heeft geresulteerd in het rapport 'Uitvoering op afstand' dat conform planning op 19 mei 2016 is gepubliceerd.

Wat mag het kosten?

De kosten voor het onderzoek bedragen circa € 177.600 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

III. Informatieveiligheid (Flevoland, Noord-Holland, Utrecht, Zuid-Holland)

De dienstverlening van de overheid vindt in toenemende mate digitaal plaats. Ook voor provincies geldt dat zij voor de uitvoering van hun primaire taken steeds meer afhankelijk zijn van informatiesystemen en informatiestromen. Digitale veiligheid neemt dan ook een steeds belangrijker positie in. Overheden hebben hierin een maatschappelijke verantwoordelijkheid: burgers, bedrijven en overheidspartners moeten erop kunnen rekenen dat de informatievoorziening betrouwbaar is en dat er zorgvuldig wordt omgegaan met gegevens. Er zijn verschillende initiatieven genomen om de informatieveiligheid van overheden te verbeteren. Zo is in 2013 de Taskforce Bestuur en Informatieveiligheid Dienstverlening (BID) opgericht. De Taskforce BID had onder andere als doel om het onderwerp informatieveiligheid gedurende twee jaar op de bestuurlijke agenda te zetten om het bewustzijn van informatieveiligheid te vergroten. Op 13 februari 2015 heeft de taskforce haar

werkzaamheden beëindigd en hebben de betrokken (koepel)organisaties en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het stokje overgenomen.

Omdat provincies vergelijkbare werkprocessen hebben, streven zij onder het motto 'generiek waar het kan, specifiek waar het moet' zoveel mogelijk naar samenwerking op het terrein van informatieveiligheid. In 2010 is de Interprovinciale Baseline Informatiebeveiliging (IBI) opgesteld. Om de informatieveiligheid van de provincies verder te optimaliseren en professionaliseren is het Convenant Interprovinciale Regulering Informatieveiligheid opgesteld, dat door alle provincies is ondertekend en op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau is vastgesteld.

De ondertekening van het convenant (november 2014) en de beëindiging van de werkzaamheden van de Taskforce BID (februari 2015) zijn voor de Rekenkamer aanleiding om de informatieveiligheid van de vier provincies te onderzoeken. Het is relevant in hoeverre het convenant daadwerkelijk is ingebed in de bestuurlijke, organisatorische en technische processen van de provincies. Een andere aanleiding is een onderzoek van de Rekenkamer Den Haag naar de digitale veiligheid van de ICT-infrastructuur en van privacygevoelige informatie bij de gemeente Den Haag in 2014. De Rekenkamer Den Haag concludeerde dat het zicht en de grip op informatieveiligheid door de gemeenteraad onvoldoende was. De gemeentelijke website bleek veilig te zijn. Maar op het interne netwerk werden de nodige kwetsbaarheden in de veiligheid gevonden en het bleek mogelijk op verschillende manieren van buiten toegang tot het interne netwerk te verkrijgen. De Rekenkamer Den Haag deed de aanbeveling om meer bestuurlijke aandacht te geven aan digitale veiligheid en periodiek integrale testen uit te voeren.

Wat willen we bereiken?

Het doel van dit onderzoek is om inzichtelijk te maken of de informatieveiligheid van de provincie voldoende is geborgd. De uitkomsten van het onderzoek zullen we gebruiken om PS en GS handvatten te bieden voor het verbeteren van de informatieveiligheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

In dit onderzoek kijkt de Rekenkamer naar de opzet van het informatieveiligheidsbeleid en de werking in de praktijk. Hiervoor worden documenten bestudeerd, interviews gehouden en de daadwerkelijke informatieveiligheid getest.

Wat mag het kosten?

De kosten voor het onderzoek bedragen circa € 266.800 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

IV. Vervolgonderzoek Onderhoud kunstwerken/wegen (Flevoland, Noord-Holland, Utrecht, Zuid-Holland)

Wat is de aanleiding?

De Rekenkamer streeft ernaar om elk jaar een zogenoemd doorwerkingsonderzoek te doen. Het onderwerp Onderhoud kunstwerken/wegen leent zich goed voor zo'n doorwerkingsonderzoek. Daarnaast heeft de Rekenkamer de laatste jaren weinig onderzoek gedaan naar onderwerpen die vallen binnen het thema mobiliteit. De Rekenkamer is in het tweede kwartaal van 2016 gestart met een vooronderzoek, nadat op 8 oktober 2015 de Programmaraad positief had geadviseerd.

Wat willen we bereiken?

Het beoogde onderzoek is gedeeltelijk een doorwerkingsonderzoek van het onderzoek *Onderhoud onderhouden* uit 2009 naar het beheer en onderhoud van civiele kunstwerken. In dit vervolgonderzoek willen we nagaan in hoeverre de aanbevelingen uit 2009 op zowel het gebied van kunstwerken als wegen zijn opgepakt. Daarnaast zullen nieuwe inzichten van assetmanagement worden betrokken bij het onderzoek

Wat gaan we daarvoor doen?

In het derde kwartaal wordt de focus van het onderzoek bepaald. Hiervoor worden onder andere gesprekken gevoerd met medewerkers van de vier provincies en met medewerkers van andere rekenkamers. Na het vooronderzoek zal de onderzoeksopzet naar PS worden verstuurd.

Wat mag het kosten?

De kosten voor het onderzoek bedragen op basis van een voorlopige raming circa € 243.800 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

V. Natuurcompensatie (Flevoland, Noord-Holland, Utrecht, Zuid-Holland)

Wat is de aanleiding?

De Rekenkamer is in het tweede kwartaal van 2016 gestart met een vooronderzoek naar de rol van de provincie bij natuurcompensatie, nadat op 8 oktober 2015 de Programmaraad positief had geadviseerd.

Wat willen we bereiken?

Een rekenkameronderzoek naar natuurcompensatie kan inzicht verschaffen in de uitvoering van de natuurcompensatieprojecten en de bijbehorende provinciale kosten, met speciale aandacht voor de omvang en kwaliteit van de nieuwe natuur.

Wat gaan we daarvoor doen?

In het derde kwartaal wordt de focus van het onderzoek bepaald. Hiervoor worden onder andere gesprekken gevoerd met medewerkers van de vier provincies en met medewerkers van andere rekenkamers. Na het vooronderzoek zal de onderzoeksopzet naar PS worden verstuurd.

Wat mag het kosten?

De kosten voor het onderzoek bedragen op basis van een voorlopige raming circa € 272.600 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

VI. Nog nader te bepalen onderzoek ((bijvoorbeeld: Stiltegebieden (Flevoland, Noord-Holland, Utrecht, Zuid-Holland), Spaarnwoude/Recreatieschappen (Noord-Holland), Waddenfonds (Noord-Holland))

Wat is de aanleiding en wat gaan we doen?

Stiltegebieden: In de onderzoeksopzet van Geluidhinder provinciale wegen is opgenomen dat de PS nog nader geïnformeerd zullen worden over Stiltegebieden. De Rekenkamer zal een beknopt provincievergelijkend onderzoek uitvoeren, waarover in het derde kwartaal van 2016 gerapporteerd zal worden.

Spaarnwoude/Recreatieschappen: Vanuit de Rekenkamercommissie Haarlemmerliede-Spaarnwoude is aan de Randstedelijke Rekenkamer, de Rekenkamer Amsterdam en nog enkele andere rekenkamers in het betrokken gebied een verzoek gedaan om mee te denken over een mogelijk gezamenlijk onderzoek naar het recreatieschap Spaarnwoude. In de tweede bijeenkomst van de Programmaraad op 8 oktober 2015 hebben de Noord-Hollandse leden belangstelling getoond voor zo'n onderzoek. De Randstedelijke Rekenkamer voert overleg met de andere rekenkamer(commissie)s over de probleemstelling en mogelijke onderzoeksopzet.

Waddenfonds: De Noordelijke Rekenkamer is van plan om in de tweede helft van 2016 een (vervolg)onderzoek te doen naar het Waddenfonds. De Randstedelijke Rekenkamer heeft in overweging om op een nader te bepalen wijze met de Noordelijke Rekenkamer samen te werken in dit onderzoek.

Wat mag het kosten?

De kosten voor de nog nader te bepalen onderzoeken worden gezamenlijk geraamd op circa € 233.300 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

VII. Verkenningen (Flevoland, Noord-Holland, Utrecht, Zuid-Holland)

Wat is de aanleiding?

De medewerkers van de Rekenkamer besteden een beperkt deel van hun tijd aan het volgen van beleidsontwikkelingen en oriëntatie op nieuwe onderzoeksonderwerpen. Hiervoor houden zij bijvoorbeeld actuele berichten bij uit de provincies en volgen zij vergaderingen van PS en vakcommissies. Daarnaast kan een verzoek van de afzonderlijke provincies of derden ertoe leiden dat wij ons nader in een onderwerp verdiepen.

Wat willen we bereiken?

Door structureel aandacht te besteden aan de verschillende beleidsvelden en oriëntatie op nieuwe onderzoeks- onderwerpen wil de Rekenkamer zorg dragen voor een goede aansluiting op de behoeften van de provincies en de actualiteit. Op basis van de verkenningen en het actualiseren van de bestaande groslijst van onderzoeksthema's stelt de Rekenkamer na overleg met de Programmaraad haar onderzoeksprogramma vast.

Wat gaan we daarvoor doen?

De medewerkers van de Rekenkamer zijn toebedeeld aan provincie- en themateams. Het uitvoeren van verkenningen is een continue activiteit van deze teams. Voor de verkenning van onderzoeksonderwerpen monitoren en bestuderen zij documenten, waaronder persberichten, nieuwsbrieven, rapporten, begrotingen en jaarstukken. Dit kunnen documenten zijn van de provincies, maar ook van andere overheden of aan de provincies gerelateerde instellingen. Ook spreken zij zo nodig betrokken ambtenaren, maar ze voeren vooral ook informerende gesprekken met Statenleden en ze volgen vergaderingen van Statencommissies en PS als een relevant onderwerp op de agenda staat.

De Rekenkamer verzamelt relevante onderwerpen en beoordeelt deze onderwerpen op financieel belang, maatschappelijk belang, rol van de provincie en geschiktheid voor een rekenkameronderzoek. De Programmaraad adviseert de Rekenkamer ten aanzien van de te onderzoeken onderwerpen.

Wat mag het kosten?

De kosten voor de verkenningen bedragen circa € 141.900 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

1.2 paragrafen

De beleidsbegroting bestaat uit een aantal paragrafen waarin de beleidslijnen zijn vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten (zie BBV). Voor de Rekenkamer zijn alleen onderstaande paragrafen Weerstandsvermogen, Financiering en Bedrijfsvoering van toepassing.

1.2.1 Weerstandsvermogen

De directe risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie van de Rekenkamer, zijn minimaal van omvang. De Rekenkamer heeft vooral te maken met reguliere kosten die vooraf goed te ramen zijn, zoals personeelskosten, huisvesting, ICT en kantoorartikelen. Onverwachte kosten van substantiële omvang waarvoor geen dekking is, hebben zich in het verleden niet voorgedaan en worden ook in 2016 niet verwacht.

De weerstandscapaciteit van de Rekenkamer bestaat uit het resterende deel van de begroting inclusief de reserves van € 215.000 waarvoor nog geen verplichtingen zijn aangegaan. Deze capaciteit is voldoende groot om de risico's van materiële betekenis af te dekken.

Op basis van de oproep van de provincies Flevoland en Utrecht om de provinciale bijdragen aan de Randstedelijke Rekenkamer te verlagen en een externe evaluatie heeft de bestuurder/directeur besloten tot een reorganisatie. De provincies hebben allen ingestemd met hun bijdrage in de frictiekosten, waarbij Flevoland en Utrecht hun bijdragen hebben gemaximeerd. De Rekenkamer zal de frictiekosten zoveel mogelijk binnen haar eigen begroting opvangen en de bijdragen van de provincies zo laag mogelijk houden. Eind december 2014 is een voorziening gevormd voor de frictiekosten. De verwachting is dat de voorziening voldoende is voor de dekking van de frictiekosten.

1.2.2 Financiering

De Randstedelijke Rekenkamer wordt gefinancierd door de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland. Het programmaresultaat is te gebruiken om de reserve tot maximaal 15% van de totale bijdrage van de vier deelnemende provincies aan te vullen. Het resterende deel wordt naar rato van de bijdragen teruggestort naar de vier provincies.

De Rekenkamer heeft een rekening-courant bij de Bank Nederlands Gemeenten (BNG). Conform het Treasurystatuut kunnen tijdelijke overschotten aan liquide middelen op een Bedrijfsbonusrekening bij de Rabobank worden geplaatst. Op 10 maart 2016 heeft de Europese Centrale Bank (ECB) het belangrijkste rentetarief verlaagd naar 0 procent, waardoor een rentevoordeel van meer dan € 4.000 bij het uitzetten van middelen waarschijnlijk niet meer behaald zou kunnen worden. Dit is een voorwaarde vanuit het Treasurystatuut van de Randstedelijke Rekenkamer, daarom zetten we in 2016 geen middelen uit en maakt de Rekenkamer geen gebruik meer van de Rabobankrekening.

1.2.3 Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens omtrent de bedrijfsvoering.

Arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim

Het personeel van de Randstedelijke Rekenkamer is in dienst van de provincie Flevoland. De Randstedelijke Rekenkamer volgt daarom het beleid van de provincie aangaande de arbeidsvoorwaarden, de arbeidsomstandigheden en het ziekteverzuim. De Randstedelijke Rekenkamer stelt zich ten doel om het ziekteverzuim in 2016 onder de norm van 5% te houden.

De Randstedelijke Rekenkamer beschikt over twee gediplomeerde bedrijfshulpverleners, die in geval van ongevallen of calamiteiten in staat zijn eerste hulp te verlenen. De bedrijfshulpverleners zullen beide in 2016 een herhalingscursus volgen.

Personeelsbeleid

De personeelsformatie van de Randstedelijke Rekenkamer bestaat uit een ambitieuze groep van hoog opgeleide medewerkers met over het algemeen ruime onderzoekservaringen. Ook in 2016 zal de Rekenkamer aandacht besteden aan opleiding en training, zodat de medewerkers zich verder blijven ontwikkelen.

Om de kwaliteit van het onderzoeksprogramma en de onderzoeken te verhogen, worden zo nodig externen ingezet.

Alhoewel de bestuurder/directeur bevoegd is tot het voeren van een eigen personeelsbeleid wordt in principe aangesloten bij het personeelsbeleid van de provincie Flevoland. Met regelmaat worden P&O-aangelegenheden met het cluster PenO van de provincie Flevoland afgestemd.

Automatisering en Informatisering

De Randstedelijke Rekenkamer beschikt over een computerserver uit 2012 en desktopcomputers en monitors uit 2014. Het systeem biedt de mogelijkheid om locatie ongebonden te kunnen werken. In dit verband beschikt de Rekenkamer ook over een aantal laptops, zodat de medewerkers van de Rekenkamer meer op de provinciehuizen kunnen werken. Daarnaast hebben medewerkers vanaf april 2015 tablets in bruikleen en is de website in datzelfde jaar vernieuwd. In 2016 zal de beamer vervangen worden.

Communicatie

De Rekenkamer is regelmatig op de provinciehuizen. De eerder genoemde provincieteam onderhouden actief contact met de Statenleden voor input van onderzoeksuggesties en reflectie op ons werk. Al in een vroege fase van ieder onderzoek wordt gesproken met ambtenaren en Statenleden, zodat het onderzoek zoveel mogelijk kan aansluiten bij de behoefte van PS. Ook besteedt de Rekenkamer veel aandacht aan de wijze van het aanbieden van haar bevindingen, conclusies en aanbevelingen. De Rekenkamer publiceert haar rapporten op de website www.randstedelijke-rekenkamer.nl, waarop niet alleen de publicaties maar ook de agenda's en verslagen van de behandeling eenvoudig zijn te vinden.

Organisatie

De organisatie van de Rekenkamer bestaat uit een totale formatie van één bestuurder/directeur, één plaatsvervangend bestuurder (0,1 fte), één adjunct-directeur/senior projectleider, twee projectleiders, zes

onderzoekers, een deeltijd office-manager en een deeltijd managementassistente. Vanwege ruimte in de bezetting ten opzichte van de formatie, worden in het tweede kwartaal twee onderzoekers voor een periode van twee jaar geworven. Daarnaast heeft de Rekenkamer ruimte voor maximaal 2 stageplaatsen. De formatie en verwachte bezetting ultimo 2016 zijn als volgt:

Formatie	Fte	Vaste bezetting juni 2016	Fte
Bestuurder/directeur	1,1	Bestuurder/directeur	1,0
Ondersteuning	1,2	Ondersteuning	1,3
Projectleider	3,0	Projectleider	2,8
Onderzoeker	6,0	Onderzoeker	4,6
Totaal	11,3	Totaal	9,7

Interne beheersing

De financiële administratie wordt bijgehouden door het secretariaat van de Rekenkamer. Conform de Financiële beleids- en beheersverordening en de Controleverordening heeft de Rekenkamer een Intern Controleplan, dat is getoetst door de accountant. Met behulp van checklisten wordt in september en in februari de betrouwbaarheid van de financiële informatievoorziening en de naleving van relevante wet- en regelgeving getoetst. Via kwartaalrapportages houdt de bestuurder/directeur van de Rekenkamer zicht op de uitputting van de begroting, de voortgang van de onderzoeken en de omvang van de liquide middelen. Tijdelijke overtollige middelen kunnen conform de Financiële beleids- en beheersverordening en het Treasurystatuut op een spaarrekening worden gezet indien de verwachte meeropbrengst hoger is dan het in het statuut opgenomen drempelbedrag. Zoals gemeld in paragraaf 1.2.2 Financiering zal het drempelbedrag van € 4.000 in 2016 waarschijnlijk niet behaald kunnen worden, zetten we geen middelen uit en maken we geen gebruik meer van de spaarrekening.

Huisvesting en facilitaire dienstverlening

Voor het uitvoeren van het onderzoeksprogramma bezoeken de medewerkers frequent de provincies. De Randstedelijke Rekenkamer is daarom gevestigd nabij station Sloterdijk in Amsterdam. Vanuit dit kantoorpand is er via het openbaar vervoer een goede aansluiting met de vier provinciehuizen in Den Haag, Haarlem, Lelystad en Utrecht. De kantoorruimte is gehuurd en maakt onderdeel uit van een bedrijfsverzamelgebouw. De facilitaire dienstverlening zoals bewaking, schoonmaak en receptie, maakt onderdeel uit van het huurcontract. In 2014 is voor de huidige locatie een nieuw huurcontract afgesloten, dat heeft geleid tot een substantiële besparing op de jaarlijkse huisvestingskosten. De inrichting en het meubilair van het kantoor zijn vanaf het begin van de Rekenkamer in 2005 niet vervangen. In 2016 is een begin gemaakt met de herinrichting van het kantoor om te komen tot een moderne werkomgeving met goed ingerichte werkplekken voor de medewerkers. Dit betekent in de eerste plaats het vervangen van de bureaustoelen. Daarnaast zal voor het overige meubilair (zoals bureaus en vloerbedekking) worden nagegaan of het nog voldoet of dat het vervangen moet worden.

| 2 | Financiële begroting

Overzicht van Baten en Lasten

	Rekening 2015	Begroting 2016 oorspronkelijk	Begroting 2016 1e wijziging
Baten			
Bijdragen provincies	1.454.800	1.481.900	1.484.800
Rentebaten	4.077	4.000	-
Incidentele bijdragen (frictiekosten)	71.000	190.000	190.000
Som der baten	1.529.877	1.675.900	1.674.800
Lasten			
Onderzoeksprogramma	1.297.883	1.485.900	1.484.800
Eigen bijdrage Rekenkamer aan frictiekosten	160.994	-	-
Bijdrage provincies aan frictiekosten	15.483	70.000	75.000
Toevoeging aan de voorziening	55.517	120.000	115.000
Som der lasten	1.529.877	1.675.900	1.674.800
Resultaat voor bestemming		-	-
Toevoegingen aan de reserve		-	-
Onttrekkingen uit de reserve	17.500	-	-
Resultaat na bestemming	17.500	-	-

De lasten worden gedekt door de bijdragen van de provincies aan de Gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer. In 2016 worden geen rentebaten meer verwacht. Tijdelijke overtollige middelen kunnen conform de Financiële beleids- en beheersverordening en het Treasurystatuut op een spaarrekening worden gezet indien de verwachte meeropbrengst hoger is dan het in het statuut opgenomen drempelbedrag. Het drempelbedrag van € 4.000 zal in 2016 waarschijnlijk niet behaald kunnen worden, waardoor we geen middelen uitzetten en geen gebruik meer maken van de spaarrekening. De bijdragen van de provincies gaan hierdoor iets omhoog.

Baten

De bijgestelde begroting van de Rekenkamer is gebaseerd op de meerjarenbegroting die medio 2013 is opgesteld ten behoeve van de reorganisatie van de Randstedelijke Rekenkamer en waarmee de PS-en van de vier provincies hebben ingestemd. Hierop wordt jaarlijks prijsindexering toegepast, waarbij gebruik gemaakt wordt van de indexeringen in de Macro Economische Verkenningen van het CPB. Voor 2016 bedraagt de indexering voor de Salarissen en sociale lasten 2% en de indexering voor Overige overheadkosten 1,2%. De structurele begroting neemt hierdoor met 1,8% toe.

Begroting	Structureel 2016 raming medio 2013	Structureel 2016	
Salarissen en sociale lasten	1.163.800	1.187.100	(+2,0%)
Overige overheadkosten	294.200	297.700	(+1,2%)
Totaal	1.458.000	1.484.800	(+1,8%)

Naast de structurele begroting leveren de provincies een bijdrage aan de incidentele frictiekosten in verband met de reorganisatie. De geraamde frictiekosten voor 2016 zijn lager dan deze bijdragen. Het overschot van de bijdragen wordt toegevoegd aan de voorziening. De voorziening wordt opgeheven op het moment dat er geen frictiekosten meer aan de orde kunnen zijn. De nog aanwezige middelen in de voorziening zullen worden terug gestort aan de deelnemende provincies.

De verdeling van de kosten over de vier deelnemende provincies dient te worden gebaseerd op gegevens uit de meicirculaire provinciefonds 2015¹, zoals overgenomen in onderstaande tabel.

Provincie	Belastingcapaciteit	Totale uitkering		In %
		Provinciefonds	Totaal	
Flevoland	43.793.389	94.135.209	137.928.598	10,73%
Noord-Holland	185.953.495	198.027.510	383.981.005	29,88%
Utrecht	105.247.565	193.125.203	298.372.768	23,22%
Zuid-Holland	231.835.506	232.846.807	464.682.313	36,16%
Totaal	566.829.955	718.134.729	1.284.964.684	100,00%

Voor de helft van de begroting dragen de provincies evenveel bij (het gelijke deel). Voor de andere helft van de begroting is de omvang van de bijdrage naar rato van de som van de belastingcapaciteit en de uitkering uit het provinciefonds (het ongelijke deel). De bijdragen van de vier provincies worden in de hiernavolgende tabel weergegeven.

Provincie	In %	Ongelijk deel	Gelijk deel	Totaal structurele bijdragen incl. BTW
Flevoland	10,73%	79.689	185.600	265.289
Noord-Holland	29,88%	221.849	185.600	407.449
Utrecht	23,22%	172.388	185.600	357.988
Zuid-Holland	36,16%	268.474	185.600	454.074
Totaal	100,00%	742.400	742.400	1.484.800

Naast de structurele bijdrage hebben PS van de vier provincies in 2014 ook ingestemd met een bijdrage in de incidentele frictiekosten met betrekking tot de reorganisatie van de Rekenkamer, waarbij Flevoland en Utrecht hun bijdragen hebben gemaximeerd. In de volgende tabel zijn de totale bijdragen van de vier provincies inclusief de bijdragen voor de frictiekosten in 2016 weergegeven.

¹ In de gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer is vastgelegd dat de kosten over de deelnemers worden verdeeld volgens de sleutel zoals omschreven in artikel 8 van de Statuten van de Vereniging Interprovinciaal Overleg.

Provincie	Raming structurele bijdragen	Verdeling incidentele bijdragen (frictiekosten)	Totaal bijdragen incl. BTW
Flevoland	265.289	32.500 ²	297.789
Noord-Holland	407.449	52.500	459.949
Utrecht	357.988	40.000	397.988
Zuid-Holland	454.074	65.000	519.074
Totaal	1.484.800	190.000	1.674.800

De genoemde bijdrage van de provincies is inclusief de voor de provincies compensabele BTW. De Rekenkamer verstrekt namelijk na afloop van het jaar een opgave van de afgedragen BTW aan de provincies. De provincies kunnen deze omzetbelasting beschouwen als ware deze rechtstreeks in rekening gebracht, zodat compensatie van deze omzetbelasting uit het BTW-compensatiefonds mogelijk is. De raming van de netto bijdragen is in de onderstaande tabel weergegeven.

Provincie	Bijdragen incl. BTW	Raming netto bijdragen
Flevoland	297.789	248.500
Noord-Holland	459.949	383.800
Utrecht	397.988	332.100
Zuid-Holland	519.074	433.200
Totaal	1.674.800	1.397.600

Lasten

In onderstaande tabel worden de lasten per kostenpost gegeven.

	Rekening 2015	Begroting 2016 oorspronkelijk	Begroting 2016 1e wijziging
Lasten onderzoeksprogramma			
Vast Personeel	879.794	1.100.000	990.000
Tijdelijk personeel	92.970	130.900	155.000
Project inhuur			153.800
Inhuur diensten van derden			32.500
Inhuur	164.011	100.000	-
Huisvesting en servicekosten	112.380	124.500	124.500
Informatievoorziening	47.543	29.000	29.000
Kantoor	1.185	1.500	-
Eigen bijdrage Rekenkamer aan frictiekosten	160.994	0	
Bijdrage provincies aan frictiekosten	15.483	70.000	75.000
Toevoeging aan de voorziening	55.517	120.000	115.000
Som der lasten	1.529.877	1.675.900	1.674.800

² Provinciale Staten van Flevoland hebben voor de frictiekosten een ander betaalritme vastgesteld dan voorgesteld in het reorganisatieplan van de Randstedelijke Rekenkamer. De werkelijke bijdrage van de provincie Flevoland zal in 2016 € 16.000 bedragen. Dit wordt in de andere jaren gecompenseerd en heeft daardoor geen effect op de ramingen.

Lasten onderzoeksprogramma

Vast personeel

De vaste personele lasten dalen ten opzichte van de primitieve begroting 2016 met 10 procent. Deze daling is het effect van een medewerker die met zwangerschapsverlof gaat, twee medewerkers die ouderschapsverlof gaan opnemen en een medewerker die uit dienst is getreden. De vaste personele lasten zijn met ruim € 110.000 naar beneden bijgesteld.

Tijdelijk personeel

Zoals gezegd is één medewerker in 2016 met zwangerschapsverlof en nemen meerdere medewerkers ouderschapsverlof op. Daarnaast heeft een aantal medewerkers een part-time aanstelling. Om in de toekomst flexibel personeelsbeleid te kunnen blijven voeren, wordt deze formatieve ruimte met tijdelijk personeel ingevuld. Ten opzichte van de primitieve begroting is deze ruimte vergoot en is gestart met de werving van twee nieuwe tijdelijke medewerkers.

Inhuur

Deze post is in de begrotingswijziging opgesplitst in project inhuur en inhuur diensten van derden. Zie onderstaand de toelichtingen hierop.

Project inhuur

De vrijgekomen tijdelijke formatieve ruimte wordt zo snel mogelijk ingevuld met tijdelijk personeel. De vrijgekomen vaste formatieve ruimte zal in het eerste kwartaal van 2017 worden ingevuld. Een medewerker met een tijdelijk contract, zal dan in vaste dienst treden. In de tussentijd zal de vrije capaciteit worden ingevuld met externe inhuur.

Inhuur diensten van derden

De raming is aangepast aan de realisatie in 2015. De grootste kostenposten zijn de accountantskosten en de kosten voor de dienstverlening van Flevoland.

Huisvesting en servicekosten

Geen wijziging ten opzichte van de primitieve begroting.

Informatievoorziening

Geen wijziging ten opzichte van de primitieve begroting.

Kantoorartikelen

Deze post is met ingang van deze begrotingswijziging opgenomen in de post *Huisvesting en servicekosten*.

Frictiekosten

Deze post is in de begrotingswijziging opgesplitst in eigen bijdrage Rekenkamer aan frictiekosten en bijdragen provincies aan frictiekosten. Zie onderstaand de toelichtingen hierop.

Eigen bijdrage Rekenkamer aan frictiekosten

De frictiekosten zijn tot en met 2015 bijna volledig opgevangen binnen de begroting van de Rekenkamer. Van de voorziening van ruim € 165.000 is het grootste gedeelte door de Rekenkamer bijgedragen. In 2016 wordt uitgegaan van een dekking van de frictiekosten door de bijdragen van de provincies hiervoor.

Bijdragen provincies aan frictiekosten

De frictiekosten bestaan uit de salariskosten van de voormalige directieleden (inclusief bijkomende kosten) minus de detacheringsvergoeding, die de Rekenkamer voor hen beiden ontvangt. Als gevolg van de nieuwe cao stijgen de frictiekosten iets. De bijdragen van de provincies zijn naar verwachting ruim voldoende om deze kosten te dekken.

Toevoeging aan de voorziening

Het deel van de bijdragen van de provincies dat niet nodig is voor de dekking van de frictiekosten in 2016 zal worden toegevoegd aan de voorziening. In 2017 zal een nieuwe raming voor de voorziening worden gemaakt op basis van de dan actuele stand van zaken. Indien de voorziening niet volledig uitgenut zal worden, zal het restant van de voorziening worden teruggestort aan de deelnemende provincies.

Bestemmingsreserve

Geen wijziging ten opzichte van de primitieve begroting.

Saldo

Het beoogde saldo voor 2016 is nul. Indien zich alsnog een overschot mocht voordoen, dan wordt dit ingezet als extra eigen bijdrage aan de voorziening.

| Colofon |

Randstedelijke Rekenkamer

Teleportboulevard 110

1043 EJ Amsterdam

020 – 58 18 585

info@randstedelijke-rekenkamer.nl

www.randstedelijke-rekenkamer.nl

Volg ons op twitter via: [@rekenrandstad](https://twitter.com/rekenrandstad)

Oktober 2016